

Handläggare
Jeff Ranara
Telefon: 08-508 034 23

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på remiss om motion om fruktlunder i staden

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Christina Heglert
Stadsdelsdirektör

Ditte Westin
Avdelningschef

Sammanfattning

Karin Edlund (C) föreslår (Dnr 106-839/2016) att kommunfullmäktige beslutar att ge samtliga stadsdelar i uppdrag att anlägga fruktlunder i befintliga eller nya parker. Vidare föreslår Karin Edlund (C) att utrymme också ska finnas för medborgares initiativ att odla sina egna favoritfrukter eller bär.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning välkomnar detta förslag. Fruktlunderna bidrar med ekosystemtjänster, tjänster som naturen tillhandahåller människan. Förslagen stämmer väl överens med de ekologiska, sociala, och ekonomiska dimensioner av en hållbarhetssträvan. Stadsdelen har redan fyra parker/naturområden med fruktlundar. Vidare planterade stadsdelsförvaltningen 17 yngre fruktträd i Tenstadalen längs Spångaån/Bällstaån under Parkernas Dag 27:e augusti, i samarbete med Blå Vägen, ett socialt företag.

Stadsdelsförvaltningen föreslår en noggrann placering av fruktlunderna för att möjliggöra en ”kaskad” av ekosystemtjänster. Vidare föreslår Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning att fördelarna med plantering av fruktlunder utökas för att även inbegripa så kallade samhällssystemtjänster - tjänster som människan tillhandahåller människan.

Ärendet

Karin Edlund (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge samtliga stadsdelar i uppdrag att anlägga fruktlunder i befintliga eller nya parker. Vidare föreslår Karin Edlund (C) att utrymme också ska finnas för medborgares initiativ att odla sina egna favoritfrukter eller bär. Karin Edlund (C) konstaterar följande:

1. Att intresset för odling blir bara större och större i Stockholm.
2. Att odla sin egen mat är inte bara ett trevligt fritidsintresse, det kan också bidra till att skapa fler mötesplatser för medborgare i alla åldrar och göra Stockholm grönare och skönare.
3. Att fruktlunderan kan användas i pedagogiskt syfte för förskole- och skolklasser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen Stadsdelsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Karin Edlund konstaterar följande fördelar med fruktlunder: matproduktion, estetiska och pedagogiska upplevelser, samt fritidssysselsättning och mötesplatser för social interaktion över åldersgränser. Dessa är några av de så kallade ekosystemtjänster, tjänster som naturen tillhandahåller människan, som fruktträd tillhandahåller. Fruktlunderna tillhandahåller även andra ekosystemtjänster som borde synliggöras: luftfiltrering, uppbindning av koldioxid, reducering av vindstyrkan, upptagning och fördröjning av dagvatten, ökad luftfuktighet och minskad lufttemperatur, syreproduktion. Flera av dessa har ett mätbart ekonomiskt värde. Karin Edlunds motiveringar stämmer alltså väl överens med de ekologiska, sociala, och ekonomiska dimensioner av en hållbarhetssträvan. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning välkomnar detta förslag.

Stadsdelen har redan fyra parker/naturområden med fruktlunder. Gribbyparken (0,9 Ha), Pilbågsparken (0,2 Ha), och Kämpingeskogen (1,2 Ha) har uppvuxna fruktträd. Branddammsängen (0,4 Ha) har yngre fruktträd. Vidare planterade stadsdelsförvaltningen 17 yngre fruktträd i Tenstadalen längs Spångaån/Bällstaån under Parkernas Dag 27:e augusti. Planteringsdagen var ett samarbete med Blå Vägen, ett socialt företag som bland annat hjälper arbetslösa hitta en väg tillbaka till arbetslivet. Blå vägen har en egen odlingsverksamhet i området för planteringen och sköter fruktträden även efter planteringen. Planteringsdagen var öppet för alla och flera medborgare deltog.

Medborgare har skrivit till stadsdelsförvaltningen och uttryckt sin uppskattning för initiativet.

Vid anläggning av fler fruktlunder eller beredning av utrymme för medborgares initiativ att odla sina egna favoritfrukter eller bär föreslår Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning ett noggrant platsval för att möjliggöra en ”kaskad” av ekosystemtjänster. Till exempel, genom att plantera frukträden längs Bällstaån möjliggjordes andra ekosystemtjänster förutom de som redan nämnts ovan. Frukträden bidrar med skugga som minskar igenväxning av vattenväxterna i ån. Frukträden också stabiliserar marken längs ån. Erodering av marken intill ån därmed minskas och mindre sediment hamnar i ån. Minskning av igenväxning av vattenväxterna och minskning av sediment i ån bidrar tillsammans till minskad risk för uppdamning av ån, vilket i sin tur bidrar till minskad risk för översvämningar.

Vidare föreslår Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning att fördelarna med plantering av fruktlunder utökas även bortom ekosystemtjänsterna för att även inbegripa så kallade samhällssystemtjänster. Om ekosystemtjänster är tjänster som naturen tillhandahåller människan är samhällssystemtjänster tjänster som människan tillhandahåller människan. Till exempel, genom att samarbeta med Blå Vägen för att plantera frukträd längs Bällstaån stödjer stadsdelsförvaltning ett socialt företag som bland annat hjälper arbetslösa hitta en väg tillbaka till arbetslivet. Stadsdelsförvaltningen bidrar därmed till minskad samhällsekonomiska kostnader för arbetslöshet samt till ökad samhällsekonomisk produktivitet. Blå vägen i sin tur åtar sig att sköta och underhålla frukträden även efter planteringen. Deras åtagande minskar stadsdelsförvaltnings egna drift- och underhållskostnader samt bidrar till en trivsamt och välskött miljö längs det stråket av Bällstaån. Som lokal aktör med eget odlingsområde just där frukträden planterades är Blå Vägen speciellt lämpat för skötseluppdraget.

Bilaga

Motion om fruktlunder i staden